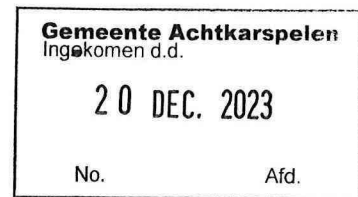

Aan de raad van de gemeente Achtkarspelen
Postbus 2
9285 ZV BUITENPOST

Leeuwarden, 14 december 2023
Verzonden, 18 DEC. 2023

Ons kenmerk : 02165920
Afd./Opgave : Bestuurszaken
Behandeld door :
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : Financieel toezicht begroting 2024

Geachte gemeenteraad,

Op 10 november 2023 hebben wij de begroting 2024 van uw gemeente ontvangen. Uw raad heeft de begroting 2024 vastgesteld op 2 november 2023. Met deze brief brengen wij u op de hoogte van het toezichtregime voor 2024.

Doel van financieel toezicht

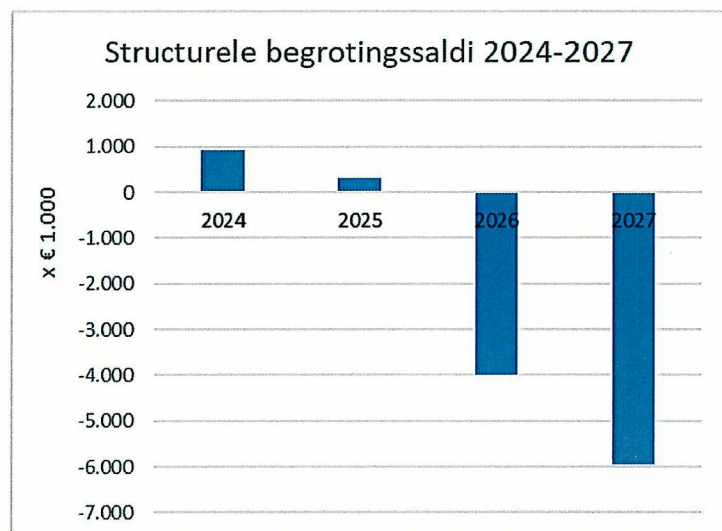
Het toezicht op de financiële positie van gemeenten is een provinciale taak gebaseerd op de Gemeentewet (art.203). Wij beogen een gezonde financiële situatie bij gemeenten te bevorderen en willen voorkomen dat een gemeente in een financieel uitzichtloze situatie terecht komt. Met het oog hierop beoordelen wij vóór aanvang van het begrotingsjaar welke vorm van toezicht op uw gemeente van toepassing is. Leidraad voor ons hierin is het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2020 Gemeenten). Hierin is repressief toezicht de regel. Dit houdt in dat u uw begroting direct kunt uitvoeren. Preventief toezicht is de uitzondering. Dit betekent dat de begroting en de begrotingswijzigingen hierop eerst door ons moeten worden goedgekeurd voordat u tot uitvoering kunt overgaan.

Toezichtregime begroting 2024: repressief toezicht

Uw begroting 2024 is naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat uw begroting 2024 en de daarop betrekking hebbende begrotingswijzigingen geen goedkeuring van ons behoeven en uw gemeente in 2024 onder repressief toezicht van de provincie staat. Wij hebben de begroting 2024 dan ook voor kennisgeving aangenomen.

Structureel resultaat op basis van de begroting 2024

Het begrotingsresultaat is het resultaat dat u in uw begroting heeft gepresenteerd in het overzicht van baten en lasten. Om vast te kunnen stellen of sprake is van structureel evenwicht, is het belangrijk dat duidelijk inzicht bestaat in welke baten en lasten incidenteel zijn. Het verplichte meerjarige overzicht van incidentele baten en lasten geeft dat inzicht. Het structureel resultaat is het begrotingsresultaat zonder incidentele baten en lasten. Op dit laatste baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Uw structurele begrotingssaldi zijn:

Aandachtspunten

Ambtelijke ontvlechting

In 2023 heeft u besloten dat er een ambtelijke ontvlechting komt met Tytsjerksteradiel. Op basis van een plan van aanpak wordt toegewerkt naar weer een zelfstandig ambtelijk apparaat per 1 januari 2025. De incidentele kosten zullen worden gedekt uit de algemene reserve. De structurele kosten van circa € 1,5 miljoen vanaf 2025 zijn in deze begroting nog niet meegenomen. Deze zullen verwerkt worden in de begroting 2025. Wij zullen dit proces met aandacht volgen.

Ravijnjaren 2026 en 2027

De algemene uitkering gemeentefonds is voor de jaren tot en met 2025 heel positief. Vanaf 2026 wordt deze veel lager omdat het oude kabinet voornemens was om vanaf dat jaar te stoppen met de huidige manier van bekostigen van decentrale overheden. Hierdoor is er vanaf 2026 sprake van een ravijnjaar. Het is nog onbekend of het nieuwe kabinet dit ravijn gaat afdekken of niet. Bij alle Friese gemeenten zien we dat jaarschijf 2026 beduidend lager is dan 2025 en dat bijna alle gemeenten een tekort hebben in jaarschijf 2026. Vanuit onze rol als toezichthouder hebben we er bij de Minister van Binnenlandse Zaken op aangedrongen om zo spoedig mogelijk duidelijk te verschaffen over de financiering van de decentrale overheden.

Verslechtering financiële positie

Uw financiële positie is nu nog voldoende, maar er zijn wel duidelijke signalen dat deze verslechterd. Allereerst de herijking gemeentefonds waar u een nadeelgemeente bent, maar ook uw reservepositie daalt de komende jaren flink. Uw buffer gaat van € 31 miljoen eind 2022 naar € 11 miljoen in 2027. Dit zien we ook terug in uw solvabiliteitsratio die de komen-

de jaren onder de 20% daalt en daarmee in de categorie "meest risicovol" komt. Ook uw belastingcapaciteit zit al in de hoogste categorie en er staan nog ombuigingen open die nog gerealiseerd moeten worden. Wij houden ambtelijk contact over de ontwikkeling van uw financiële positie.

Tot slot

Indien er vragen zijn over de inhoud van deze brief, of andere vragen over de beoordeling van de begroting en meerjarenraming van uw gemeente, dan zijn wij graag bereid om deze te beantwoorden. Hiervoor kunt u contact opnemen met uw toezichthouder (zie gegevens bovenaan deze brief).

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. ~~A.A.M. Brûk~~, voorzitter

drs. ing. ~~J.J. Wlgra~~, secretaris